

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการบริหารรัฐกิจ : บทสำรวจสถานภาพในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของระบบราชการพลเรือนไทยนี้ ในบทที่ 1 ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย ข้อจำกัดในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การนิยามศัพท์ และการเสนอบทวิจัย ส่วนในบทที่ 2 จะกล่าวถึงกรอบทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารรัฐกิจของ ปี. กาย ปีเตอร์ส ได้แก่ รูปแบบดั้งเดิม (Traditional Model) รูปแบบการตลาด (Market Model) และรูปแบบการมีส่วนร่วม (Participatory Model) โดยจะพรรณนาถึงความหมาย ที่มา ลักษณะ หรือการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารรัฐกิจแต่ละรูปแบบ และในบทที่ 3 จะกล่าวถึงวิวัฒนาการของระบบราชการพลเรือนไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยมาจนถึงสมัยแผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ (พ.ศ. 2540 - 2544)

สำหรับในบทนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้อาศัยวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐาน ระเบียบวิธีวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัยเป็นหลัก ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะแบ่งเนื้อหาการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารรัฐกิจของระบบราชการพลเรือนไทยเพื่อพิสูจน์สมมติฐานของการวิจัยออกเป็นสองส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพในปัจจุบันของระบบราชการพลเรือนไทย
2. การวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคตของระบบราชการพลเรือนไทย

โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยทั้งในระดับกรม กระทรวง และองค์กรร่วมของระบบราชการพลเรือนไทย ซึ่งผู้วิจัยได้จากการทอสอบถาม * เฉพาะกับผู้อำนวยการกองแผนงานหรือผู้อำนวยการกองเจ้าหน้าที่หรือเลขานุการกรมของหน่วยงานราชการพลเรือนในระดับกรมทั้งหมด โดยอาศัยวิธีการและเครื่องมือในการวิจัยดังที่กล่าวแล้วในบทที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 90 ชุดจากทั้งหมด 119 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76 ของประชากรทั้งหมด **

* โปรดดูแบบสอบถามในภาคผนวก ข.

** สำหรับรายชื่อ กรม 29 กรมที่ไม่ได้รับข้อมูล โปรดดูในภาคผนวก ค.

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดหลักเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงระดับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารรัฐกิจภายในแต่ละหน่วยงานดังที่กล่าวแล้วในบทที่ 1 และ 2 เพื่อที่จะสรุปสถานภาพในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารรัฐกิจในระบบราชการพลเรือนไทยโดยผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด ที่ได้กลับคืนมา
2. จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows version 7.0 ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient , r)
3. สรุปผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามเพื่อสำรวจสถานภาพในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของระบบราชการพลเรือนไทย

สถานภาพในปัจจุบันของรูปแบบการบริหารรัฐกิจในระบบราชการพลเรือนไทย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัย โดยเริ่มจากการสำรวจสถานภาพในปัจจุบันของรูปแบบการบริหารรัฐกิจในระบบราชการพลเรือนไทย จากนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอลำดับและระดับการประยุกต์ใช้มาตรการทางการบริหารรัฐกิจแต่ละประเด็น

ภาพรวมของการสำรวจสถานภาพในปัจจุบันของรูปแบบการบริหารรัฐกิจ

ตารางที่ 4 - 1 แสดงสถานภาพในปัจจุบันของรูปแบบการบริหารรัฐกิจ
ในระบบราชการพลเรือนไทย

(N = 90)

การประยุกต์ใช้ในระบบราชการพลเรือนไทย	ใช่		ไม่ใช่	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. รูปแบบการตลาด				
1.1 มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่	88	97.8	2	2.2
1.2 มาตรการที่อิงกับระบบตลาด	74	82.2	16	17.8
2. รูปแบบการมีส่วนร่วม (มาตรการการมีส่วนร่วม)	81	90	9	10

จากตารางที่ 4-1 พบว่าในปัจจุบันภาพรวมของระบบราชการพลเรือนไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารรัฐกิจจากรูปแบบดั้งเดิมไปสู่รูปแบบการตลาดและรูปแบบการมีส่วนร่วมมากขึ้นอย่างเด่นชัด กล่าวคือ ระบบราชการพลเรือนไทยมีลักษณะตามแนวคิดแบบการจัดการนิยมมากที่สุดโดยมีการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ถึง

88 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 97.8 ในขณะที่เดียวกันมีลักษณะตามแนวคิดทางรัฐศาสตร์รองลงมา โดยมีการประยุกต์ใช้มาตรการการมีส่วนร่วมจำนวน 81 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 90 และมีลักษณะตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์น้อยที่สุดโดยมีการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาด จำนวน 74 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 82.2

การประยุกต์ใช้มาตรการในรูปแบบการบริหารรัฐกิจแต่ละรูปแบบ

มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่

ตารางที่ 4 - 2 แสดงการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ในระบบราชการพลเรือนไทย (เรียงตามลำดับ)

(N = 90)

การประยุกต์ใช้ในระบบราชการพลเรือนไทย	ใช้		ไม่ใช้	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. เทคโนโลยีสารสนเทศ	86	95.6	4	4.4
2. การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	85	94.4	5	5.6
3. การวางแผนเชิงกลยุทธ์	63	70	27	30
4. การปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและลดลำดับชั้นในการบังคับบัญชา	62	68.9	28	31.1
5. การกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน	50	55.6	40	44.4
6. การเพิ่มอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	47	52.2	43	47.8
7. การรื้อปรับระบบ	36	40	54	60
8. การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการ	32	35.6	58	64.4
9. กลุ่มคุณภาพ	19	21.1	71	78.9
10. การบริหารคุณภาพโดยรวม	15	16.7	75	83.3
11. ระบบบริหารงานคุณภาพตามอนุกรมมาตรฐาน 9000	11	12.2	79	87.8
12. มาตรการอื่น ๆ	5	5.6	85	94.4

จากตารางที่ 4-2 พบว่าระบบราชการพลเรือนไทยใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ลดหลั่นกันเป็นลำดับดังนี้คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและลดลำดับชั้นในการบังคับบัญชา การกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน การเพิ่มอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การรื้อปรับระบบ การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการ กลุ่มคุณภาพ การบริหารคุณภาพโดยรวม ระบบบริหารงานคุณภาพตามอนุกรมมาตรฐาน 9000 และมาตรการอื่น ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้*

* โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในตารางที่ 4 - 3 ถึงตารางที่ 4 - 14 ในภาคผนวก ง.

เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยส่วนใหญ่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีหน่วยงานที่ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 86 หน่วยงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 95.6 และมีหน่วยงานที่ไม่ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงจำนวน 4 หน่วยงาน เท่านั้นหรือคิดเป็นร้อยละ 4.4

การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยส่วนใหญ่มีการฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีหน่วยงานที่มีการฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จำนวน 85 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 94.4 และมีหน่วยงานที่ไม่มีการฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพียงจำนวน 5 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 5.6

การวางแผนเชิงกลยุทธ์

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่าในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในระดับที่สูงมาก โดยมีหน่วยงานที่มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์จำนวน 63 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 70 และมีหน่วยงานที่ไม่มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพียงจำนวน 27 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 30

การปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและลดลำดับชั้นในการบังคับบัญชา

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและลดลำดับชั้นในการบังคับบัญชาพอสมควรหรือในระดับปานกลาง โดยมีหน่วยงานที่ได้ปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและลดลำดับชั้นในการบังคับบัญชาจำนวน 62 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 68.9 และยังคงมีหน่วยงานที่ไม่ได้ปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและลดลำดับชั้นในการบังคับบัญชาจำนวน 28 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 31.1

การกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยได้มีการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานพอสมควรหรือในระดับปานกลาง โดยหน่วยงานที่กำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานมีจำนวน 50 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 55.6 ในขณะที่หน่วยงานที่ไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานมีจำนวน 40 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 44.4

การเพิ่มอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยได้มีการเพิ่มอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพอสมควรหรือในระดับปานกลาง กล่าวคือ หน่วยงานที่มีการเพิ่มอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวน 47 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 52.2 และหน่วยงานที่ไม่ได้เพิ่มอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวน 43 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 47.8

การรื้อปรับระบบ

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยใช้การรื้อปรับระบบน้อยมากเพียงจำนวน 36 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 40 และยังไม่ใช้การรื้อปรับระบบถึง 54 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 60

การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการ

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยมีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการค่อนข้างน้อยมาก กล่าวคือ มีหน่วยงานที่ได้มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเพียงจำนวน 32 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 35.6 แต่หน่วยงานส่วนใหญ่ถึง 58 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 64.4 ที่ไม่ได้มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการ

กลุ่มคุณภาพ

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยได้ใช้กลุ่มคุณภาพน้อยมากเพียงจำนวน 19 หน่วยงานเท่านั้นหรือคิดเป็นร้อยละ 21.1 และยังไม่ได้ใช้กลุ่มคุณภาพจำนวนถึง 71 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 78.9

การบริหารคุณภาพโดยรวม

จากตารางที่ 4 -2 พบว่า ในปัจจุบันมีการใช้การบริหารคุณภาพโดยรวมในระบบราชการพลเรือนไทยน้อยมากเพียง 15 หน่วยงานเท่านั้นหรือคิดเป็นร้อยละ 16.7 และยังไม่ได้ใช้การควบคุมคุณภาพโดยรวมจำนวนถึง 75 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 83.3

ระบบบริหารงานคุณภาพตามอนุกรมมาตรฐาน 9000

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยใช้ระบบบริหารงานคุณภาพตามอนุกรมมาตรฐาน 9000 น้อยมากเพียงจำนวน 11 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 12.2 และยังไม่ได้ใช้ระบบบริหารงานคุณภาพตามอนุกรมมาตรฐาน 9000 จำนวนถึง 79 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 87.8

มาตรการอื่น ๆ

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยมีการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่มาตรการอื่นนอกจากมาตรการข้างคั้นน้อยเพียงจำนวน 5 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 5.6 อาทิเช่น การให้วุฒิบัตรทางการแพทย์ (Hospital Accreditation) เป็นต้น

โดยสรุป ระบบราชการพลเรือนไทยได้ประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ในระดับที่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 4- 14 แสดงระดับการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ในระบบราชการพลเรือนไทย

(N = 90)

ระดับการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่	ความถี่	ร้อยละ
มาก	48	53.3
น้อย	26	28.9
ไม่เปลี่ยนแปลง	16	17.8

จากตารางที่ 4 - 14 พบว่าในปัจจุบันระบบราชการพลเรือนไทยจำนวน 48 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 53.3 ได้ประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ในระดับที่ค่อนข้างมาก ส่วนอีก 26 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 28.9 ได้ประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่เพียงเล็กน้อย และยังมีจำนวน 6 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 17.8 ที่ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงระดับการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ *

* โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในตารางที่ 4 - 15 ในภาคผนวก ง.

มาตรการที่อิงกับระบบตลาด

ตารางที่ 4 - 16 แสดงการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดในระบบราชการพลเรือนไทย
(เรียงตามลำดับ)

(N = 90)

การประยุกต์ใช้ในระบบราชการพลเรือนไทย	ใช่		ไม่ใช่	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การจ้างเหมาและการรับเหมาช่วง	60	66.7	30	33.3
2. การปรับเปลี่ยนบทบาทจากหน่วยปฏิบัติการเป็นหน่วยงานชั้นนำเชิงนโยบายและกำกับดูแล	55	61.1	35	38.9
3. การผ่อนคลายการควบคุมและยกเลิกกฎระเบียบ	41	45.6	49	54.4
4. การให้เงินอุดหนุน	17	18.9	73	81.1
5. การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน	15	16.7	75	83.3
6. การให้สัมปทาน	12	13.3	78	86.7
7. การให้เช่าทรัพย์สิน	8	8.9	82	91.1
8. มาตรการอื่นๆ	0	0	90	100

จากตารางที่ 4 - 16 พบว่า ในปัจจุบันระบบราชการพลเรือนไทยได้มีการใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดในระบบราชการพลเรือนไทยมากน้อยลดหลั่นกันเป็นลำดับคือ การจ้างเหมาและการรับเหมาช่วง การปรับเปลี่ยนบทบาทจากหน่วยปฏิบัติการเป็นหน่วยงานชั้นนำเชิงนโยบายและกำกับดูแล การผ่อนคลายการควบคุมและยกเลิกกฎระเบียบ การให้เงินอุดหนุน การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน การให้สัมปทาน และการให้เช่าทรัพย์สิน โดยมีรายละเอียดดังนี้ *

การจ้างเหมาและการรับเหมาช่วง

จากตารางที่ 4 -16 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยมีการจ้างเหมาและการรับเหมาช่วงพอสมควรหรือในระดับปานกลาง โดยหน่วยงานที่ใช้การจ้างเหมาและการรับเหมาช่วงมีจำนวน 60 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 66.7 ในขณะที่เดียวกันมีหน่วยงานที่ไม่ใช้การจ้างเหมาและการรับเหมาช่วงจำนวน 30 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 33.3

การปรับเปลี่ยนบทบาทจากหน่วยงานปฏิบัติการเป็นหน่วยงานชั้นนำเชิงนโยบายและกำกับดูแล

จากตารางที่ 4 - 16 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยมีการปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นหน่วยงานชั้นนำเชิงนโยบายและกำกับดูแลพอสมควรหรือในระดับปานกลางโดยได้มีหน่วยงานที่ทำการปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นหน่วยงานชั้นนำเชิงนโยบายและกำกับดูแลจำนวน 55 หน่วยงาน

* โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในตารางที่ 4 - 17 ถึงตารางที่ 4 - 23 ในภาคผนวก ง.

หรือคิดเป็นร้อยละ 61.1 และมีหน่วยงานที่ยังคงมีบทบาทเป็นหน่วยงานปฏิบัติการจำนวน 35 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 38.9

การผ่อนคลายการควบคุมและยกเลิกกฎระเบียบ

จากตารางที่ 4 - 16 พบว่า ระบบราชการพลเรือนไทยในปัจจุบันมีการผ่อนคลายการควบคุม และยกเลิกกฎระเบียบน้อยมาก โดยมีหน่วยงานที่ได้ผ่อนคลายการควบคุมและยกเลิกกฎระเบียบ จำนวน 41 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 45.6 แต่มีหน่วยงานที่ยังไม่ได้ผ่อนคลายการควบคุมและยกเลิกกฎระเบียบถึง 49 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 54.4

การให้เงินอุดหนุน

จากตารางที่ 4 - 16 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยได้มีการให้เงินอุดหนุน น้อยมาก โดยมีหน่วยงานที่ได้ใช้วิธีการให้เงินอุดหนุนเพียงจำนวน 17 กรมหรือคิดเป็นร้อยละ 18.9 ในขณะที่หน่วยงานส่วนใหญ่จำนวน 73 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 81.1 ไม่ได้ใช้วิธีการให้เงินอุดหนุน

การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

จากตารางที่ 4 - 16 พบว่ามีการร่วมลงทุนระหว่างระบบราชการพลเรือนไทยและเอกชน น้อยมาก โดยมีหน่วยงานที่ร่วมลงทุนกับเอกชนเพียงจำนวน 15 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 16.7 ในขณะที่หน่วยงานส่วนใหญ่จำนวน 75 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 83.3 ยังไม่ได้มีการร่วมลงทุนกับเอกชน

การให้สัมปทานแก่เอกชน

จากตารางที่ 4 - 16 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยมีการให้สัมปทานแก่เอกชนน้อยมาก โดยมีหน่วยงานที่ให้สัมปทานแก่เอกชนเพียงจำนวน 12 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 13.3 ในขณะที่หน่วยงานส่วนใหญ่จำนวน 78 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 86.7 ยังไม่ได้ใช้วิธีการให้สัมปทานแก่เอกชน

การให้เช่าทรัพย์สิน

จากตารางที่ 4 - 16 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยมีการให้เช่าทรัพย์สินน้อยมาก โดยมีหน่วยงานที่ให้เช่าทรัพย์สินของหน่วยงานเพียงจำนวน 8 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 8.9 แต่ในขณะที่หน่วยงานส่วนใหญ่จำนวน 82 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 91.1 ยังไม่ได้ใช้วิธีการให้เช่าทรัพย์สินของหน่วยงาน

โดยสรุป ระบบราชการพลเรือนไทยได้ประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดในระดับที่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 4- 24 แสดงระดับการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาด

(N = 90)

ระดับการประยุกต์ใช้ มาตรการที่อิงกับระบบตลาด	ความถี่	ร้อยละ
มาก	27	30
น้อย	29	32.2
ไม่เปลี่ยนแปลง	34	37.8

จากตารางที่ 4 - 24 พบว่าในปัจจุบันระบบราชการพลเรือนไทยเพียงจำนวน 27 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 30 ได้ประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดในระดับที่ค่อนข้างมาก ส่วนอีกจำนวน 29 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 32.2 ได้ประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดเพียงเล็กน้อย และยังมีจำนวนถึง 34 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 37.8 ที่ยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาด *

มาตรการการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4 - 26 แสดงการประยุกต์ใช้มาตรการการมีส่วนร่วมในระบบราชการพลเรือนไทย
(เรียงตามลำดับ)

(N = 90)

การประยุกต์ใช้ในระบบราชการพลเรือนไทย	ใช่		ไม่ใช่	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	71	78.9	19	21.1
2. การให้ความรู้ โดยส่งเสริมและ/หรือฝึกอบรม แก่ชุมชน และ/หรือองค์กรประชาชน	58	64.4	32	35.6
3. การสำรวจความต้องการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	54	60	36	40
4. การทำประชาพิจารณ์	35	38.9	55	61.1
5. การกระจายอำนาจทางการบริหารและการดูแลทรัพยากรให้แก่ ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ	31	34.4	59	65.6
6. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน	26	28.9	64	71.1
7. มาตรการอื่นๆ	3	3.3	87	96.7

* ดังรายละเอียดในตารางที่ 4 - 25 ในภาคผนวก ง.

จากตารางที่ 4 - 26 พบว่า ในปัจจุบันระบบราชการพลเรือนไทยใช้มาตรการการมีส่วนร่วม มากน้อยลดหลั่นกันเป็นลำดับคือ การให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การให้ความรู้โดยส่งเสริม และ/หรือฝึกอบรมแก่ชุมชนและ/หรือองค์กรประชาชน การสำรวจความต้องการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การทำประชาพิจารณ์ การกระจายอำนาจทางการบริหารและการดูแลทรัพยากร ให้แก่ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน และ มาตรการอื่น ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้ *

การให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

จากตารางที่ 4 - 26 พบว่าในปัจจุบันระบบราชการพลเรือนไทยได้เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานในระดับที่สูงมาก โดยมีจำนวนถึง 71 หน่วยงานหรือคิดเป็น ร้อยละ 78.9 ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน และมีเพียงจำนวน 19 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 21.1 ที่ยังไม่ได้ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน

การให้ความรู้โดยส่งเสริมและ/หรือฝึกอบรมแก่ชุมชนและ/หรือองค์กรประชาชน

จากตารางที่ 4 - 26 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยได้มีการให้ความรู้โดย ส่งเสริมและ/หรือฝึกอบรมแก่ชุมชนและ/หรือองค์กรประชาชนพอสมควรหรือในระดับปานกลาง โดยมีหน่วยงานที่ให้ความรู้โดยส่งเสริมและ/หรือฝึกอบรมแก่ชุมชนและ/หรือองค์กรประชาชน จำนวนถึง 58 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 64.4 และยังมีหน่วยงานที่ไม่ได้ให้ความรู้โดย ส่งเสริมและ/หรือฝึกอบรมแก่ชุมชนและ/หรือองค์กรประชาชนจำนวน 32 หน่วยงานหรือคิดเป็น ร้อยละ 35.6

การสำรวจความต้องการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

จากตารางที่ 4 - 26 พบว่า ระบบราชการพลเรือนไทยมีการสำรวจความต้องการเพื่อรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชนพอสมควรหรือในระดับปานกลางโดยหน่วยงานที่ได้มีการสำรวจ ความต้องการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมีจำนวน 54 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 60 ในขณะที่มีหน่วยงานที่ยังไม่ได้มีการสำรวจความต้องการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จำนวน 36 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 40

* โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในตารางที่ 4 - 27 ถึงตารางที่ 4 - 32 ในภาคผนวก ก.

การทำประชาพิจารณ์

จากตารางที่ 4 - 26 พบว่าในปัจจุบันระบบราชการพลเรือนไทยมีการทำประชาพิจารณ์น้อยมาก โดยมีหน่วยงานที่มีการทำประชาพิจารณ์เพียงจำนวน 35 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 38.9 ในขณะที่มีหน่วยงานที่ยังไม่มีการทำประชาพิจารณ์จำนวน 55 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 61.1

การกระจายอำนาจทางการบริหารและการดูแลทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ

จากตารางที่ 4 - 26 พบว่า ในปัจจุบัน ระบบราชการพลเรือนไทยมีการกระจายอำนาจทางการบริหารและการดูแลทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบน้อยมาก โดยมีหน่วยงานที่ได้กระจายอำนาจทางการบริหารและการดูแลทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่นจำนวน 31 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 34.4 ในขณะที่มีหน่วยงานที่ยังไม่ได้กระจายอำนาจทางการบริหารและการดูแลทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่นจำนวน 59 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 65.6

การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

จากตารางที่ 4 - 26 พบว่า ในปัจจุบันระบบราชการพลเรือนไทยยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานน้อยมาก โดยมีหน่วยงานที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของหน่วยงานเพียงจำนวน 26 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 28.9 ในขณะที่หน่วยงานส่วนใหญ่จำนวนถึง 64 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 71.1 ยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของหน่วยงาน

มาตรการอื่น ๆ

จากตารางที่ 4 - 26 พบว่ามีหน่วยงานเพียง 3 หน่วยงานเท่านั้นหรือคิดเป็นร้อยละ 3.3 ที่ใช้มาตรการอื่นได้แก่ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนในการวางแผนปฏิบัติการทางด้านมาตรฐานอุตสาหกรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจเอกชนและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของภาคธุรกิจเอกชนในตลาดโลก กรมส่งเสริมการส่งออกเปิดโอกาสให้องค์กรของภาคธุรกิจเอกชน เช่น สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์และวิสัยทัศน์เพื่อเป็นกรอบในการวางแผนปฏิบัติงานการส่งเสริมการส่งออก และ สำนักงานประกันสังคมมีการบริหารในระบบไตรภาคีคือ มีผู้แทนจากนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล รวมทั้งที่ปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายร่วมกันเพื่อนำเสนอต่อรัฐมนตรี

โดยสรุป ระบบราชการพลเรือนไทยได้ประยุกต์ใช้มาตรการการมีส่วนร่วมในระดับที่
แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 4 - 33 แสดงระดับการประยุกต์ใช้มาตรการการมีส่วนร่วมในระบบราชการพลเรือนไทย

(N = 90)

ระดับการประยุกต์ใช้ มาตรการการมีส่วนร่วม	ความถี่	ร้อยละ
มาก	36	40
น้อย	25	27.8
ไม่เปลี่ยนแปลง	29	32.2

จากตารางที่ 4 - 33 พบว่า ในปัจจุบันระบบราชการพลเรือนไทยใช้มาตรการการมีส่วนร่วม
ในระดับที่ค่อนข้างมากเพียงจำนวน 36 หน่วยงานเท่านั้นหรือคิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนอีกจำนวน
25 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 27.8 ใช้มาตรการการมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย และมีจำนวน 29
หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 32.2 ไม่เปลี่ยนแปลงระดับการประยุกต์ใช้มาตรการการมีส่วนร่วม *

แนวโน้มในอนาคตของรูปแบบการบริหารรัฐกิจในระบบราชการพลเรือนไทย

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัย โดยการสำรวจแนวโน้มในอนาคตของการเปลี่ยนแปลง
รูปแบบการบริหารรัฐกิจในระบบราชการพลเรือนไทย เพื่อจัดลำดับและระดับแนวโน้มใน
อนาคตของการประยุกต์ใช้มาตรการทางการบริหารรัฐกิจแต่ละรูปแบบ

ตารางที่ 4 - 35 แสดงแนวโน้มในอนาคตของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารรัฐกิจ
ในระบบราชการพลเรือนไทย

(N = 90)

แนวโน้มในอนาคตของการประยุกต์ใช้ ในระบบราชการพลเรือนไทย	มาก		น้อย		ไม่เปลี่ยนแปลง	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. รูปแบบการตลาด						
1.1 มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิค การบริหารจัดการสมัยใหม่	56	62.2	34	37.8	-	-
1.2 มาตรการที่อิงกับระบบตลาด	43	47.8	34	37.8	13	14.4
2. มาตรการการมีส่วนร่วม	50	55.6	31	34.4	9	10

* โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 4 - 34 ในภาคผนวก ง.

จากตารางที่ 4 -35 พบว่า แนวโน้มในอนาคตของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารรัฐกิจในระบบราชการพลเรือนไทยจะมีลักษณะเป็นไปตามแนวคิดการจัดการนิยมมากที่สุด โดยมีแนวโน้มจะใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ในทุกหน่วยงาน ในขณะที่เดียวกันมีลักษณะตามแนวคิดทางรัฐศาสตร์รองลงมา โดยมีแนวโน้มที่จะใช้มาตรการการมีส่วนร่วมจำนวน 81 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 90 และมีลักษณะตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์น้อยที่สุด โดยมีแนวโน้มจะใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดเพียงจำนวน 77 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 85.6 กล่าวคือ ระบบราชการพลเรือนไทยมีแนวโน้มในอนาคตที่จะประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่อย่างค่อนข้างมากจำนวน 56 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 62.2 และมีจำนวน 34 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 37.8 มีแนวโน้มในอนาคตที่จะประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่เพียงเล็กน้อย ในขณะที่เดียวกันระบบราชการพลเรือนไทยก็มีแนวโน้มในอนาคตที่จะประยุกต์ใช้มาตรการการมีส่วนร่วมค่อนข้างมากถึง 50 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 55.6 และมีจำนวน 31 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 34.4 ที่มีแนวโน้มที่จะประยุกต์ใช้มาตรการการมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้มีเพียงจำนวน 9 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 10 ที่มีแนวโน้มในอนาคตว่าจะไม่เปลี่ยนแปลงจากสถานภาพในปัจจุบัน นอกจากนี้ ระบบราชการพลเรือนไทยมีแนวโน้มในอนาคตที่จะประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดอย่างเต็มรูปแบบเพียงจำนวน 43 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 47.8 และมีจำนวน 34 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 37.8 ที่มีแนวโน้มจะประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ มีเพียงจำนวน 13 หน่วยงานหรือคิดเป็นร้อยละ 14.4 ที่มีแนวโน้มในอนาคตว่าจะไม่เปลี่ยนแปลงจากสถานภาพในปัจจุบัน *

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของระดับการประยุกต์ใช้มาตรการทางการบริหารรัฐกิจของหน่วยงานในระดับกรม โดยใช้สัมประสิทธิ์สัมพันธ์เพียร์สันแล้วปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หน่วยงานที่ในปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้มาตรการทางการบริหารรัฐกิจในระดับสูงจะมีแนวโน้มในอนาคตที่จะประยุกต์ใช้มาตรการทางการบริหารรัฐกิจในระดับสูงด้วย หน่วยงานที่ในปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้มาตรการทางการบริหารรัฐกิจในระดับต่ำจะมีแนวโน้มในอนาคตที่จะประยุกต์ใช้มาตรการทางการบริหารรัฐกิจในระดับต่ำ และหน่วยงานที่ในปัจจุบันไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับการประยุกต์ใช้มาตรการทางการบริหารรัฐกิจจะมีแนวโน้มในอนาคตที่จะไม่เปลี่ยนแปลงระดับการประยุกต์ใช้มาตรการทางการบริหารรัฐกิจ โดยความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของระดับการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่อยู่ในระดับปานกลาง (0.345) ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพในปัจจุบัน

* โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 4 - 36 ถึงตารางที่ 4 - 38 ในภาคผนวก ง.

และแนวโน้มในอนาคตของระดับการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดและมาตรการการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (0.6 และ 0.672 ตามลำดับ)

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า ในปัจจุบันมีความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดและมาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (0.614) กล่าวคือ หน่วยงานใดที่มีการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ในระดับค่อนข้างสูงจะมีการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดในระดับค่อนข้างสูง หน่วยงานใดที่มีการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ต่ำจะมีการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดในระดับต่ำ และหากหน่วยงานใดไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับระบบตลาดด้วยเช่นกัน *

สรุป

ผลจากการศึกษาและทดสอบสมมติฐานสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าระบบราชการพลเรือนไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารรัฐกิจจากรูปแบบดั้งเดิมไปสู่รูปแบบการตลาดทั้งในแง่ของการประยุกต์ใช้เทคนิควิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่และมาตรการที่อิงกับระบบตลาด และรูปแบบการมีส่วนร่วม ตลอดจนมีแนวโน้มในอนาคตที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามแนวคิดและมาตรการรูปแบบการตลาดและรูปแบบการมีส่วนร่วมมากขึ้นซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐานที่ได้วางไว้ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นยังไม่ปรากฏแบบแผนของกลุ่มหน่วยงานราชการในระดับกรมในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้มาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ มาตรการที่อิงกับระบบตลาด และมาตรการการมีส่วนร่วม

* โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 4 - 39 ในภาคผนวก ง.